

til Grunde. Jeg mener ikke hermed, at en Del af vor Befolkning bogstavelig vilde dø; men en stor Mængde Arbejdere, som nu finde deres Udkomme i England, vilde være nødt til at udvandre til de ny Produktionscentrer, som da vilde have afløst de engelske Fabrikegne: Vi vilde da skrumpes sammen som Nation. Og glem ikke et hæsligt Træk i denne vor Stilling: Vi nyde ikke noget som helst naturligt Monopol, saaledes som f. Eks. Frankrig. Jeg antager, at Frankrig altid vil forsyne Verden med de bedste Vine og de nyeste Modeartikler; men vi, for hvem Salget af Fabrikvarer er et absolut Livsspørgsmaal — vi tilvirke neppe nogen som helst Ting, der ikke ogsaa kan fabrikeres i andre Lande, og som ikke *bliver* fabrikeret i andre Lande i hvert Aar i voksende Mængde og til stadig nedadgaaende Priser. Mine Herrer! Vor Stilling er kunstig!”

Det var den bekendte engelske Venstremands Ord; og naar man tænker over dem, vil man af dem kunne drage mangen god Lære. Naar der tales saa meget om, hvor stor en Del af et Lands Indtægter der fremkommer som Følge af Landets Eksport, ønsker jeg at fremhæve, at Englands samlede Indtægter i 1904 vare 1,500 Mill. Pd. Sterling, men at deraf kun 300 Mill. Pd. Sterling hidrørte fra Eksport, medens Danmark i samme Aar havde en Indtægt af 1,000 Mill. Kr., hvoraf 358 Mill. Kr. hidrørte fra Eksport af danske Varer. De Herrer ville deraf erkende, at Forholdene i Danmark i den Retning ere betydelig bedre end i England. Med det samme ønsker jeg at konstatere, at Englands indirekte Skatter i 1904 androge et Beløb af 66,7 Mill. Pd. Sterling med en Befolkning af henved 43 Millioner. Det vil maaske være nødvendigt, at jeg kommer tilbage dertil, men jeg ønsker at fastslaa dette til at begynde med.

Det ærede Medlem for Saksjøbing (Rørdam) sagde forleden Dag, at Toldspørgsmaalet havde dannet et Skelnemærke mellem Højre og Venstre i Masser af Aar. Jeg vil ikke give ham fuldstændig Ret deri. Jeg er nemlig klar over, at der indenfor Venstre findes mange fornuftige Beskyttelsesmænd, og at der indenfor Højre til Gengæld findes adskillige Frihandelsmænd. Jeg tror snarere, at Kampen har staaet mellem Idealisme og Realisme. Idealismen holder paa, at der skal være ren Frihandel. Man maa imidlertid ad den praktiske Erfarings Vej søge at blive klar over, hvorvidt dette Ideal er opnaaeligt for os, og om det er værd at

stræbe efter, at det skal blive opnaaeligt. Det gaar med et Menneske, der er vant til at fortælle smaa Usandheder, saaledes, at han fortæller disse Usandheder saa ofte, at han tilsidst selv tror paa dem. Paa samme Maade forholder det sig med Idealisten. Han gaar og forelsker sig i Idealerne og glemmer til Slut at tage Hensyn til det faktiske og det praktiske Liv.

Saa vist som man ved hver Sag, man behandler, maa lade den enkeltes Interesse vige for det store Samfunds Interesser, maa dette finde Sted indenfor Toldlovsomraadet, og hvis jeg troede, at en fornuftig Beskyttelse her i Landet kun vilde være til Gavn for en større eller mindre Kreds af større eller mindre Fabrikker, vilde jeg ingenlunde gøre mig til Talsmand for den Slags Ting, tværtimod. Jeg skal nu ikke komme ind paa de forskellige Positioner i Dag, uden hvor jeg ligefrem er nødt til at omtale dem, idet jeg mener, at disse Positioners Behandling nærmest maa høre hjemme i det Udvalg, som bliver nedsat om Toldloven. Jeg udtaler kun straks som industridrivende Ønsket om, at der fra alle Sider vil blive vist Forhandlingsvillighed, saa at der bliver Mulighed for at faa en Toldlov gennemført. Har man nemlig den Forestilling, at Industrien og Handelen i Nutiden ønsker, at der ingen Toldlov skal komme, tror man absolut fejl. Store Dele af Industrien have under de nuværende Forhold bestandig ligesom et Sværd hængende over Hovedet, og der er vist ingen fornuftig industridrivende eller Handelsmand, der ikke ønsker, at man snarest muligt kan faa en Toldlov, som er mere tidsvarende tilrettelagt end den nuværende. Jeg vil bestemt hævde, at en fornuftig og rimelig Beskyttelse for den her i Landet levedygtige Industri er til Nytte ikke alene for Industriens Indehavere, men i fuldt saa højt Maal for alle andre Samfundslag, hvilken Opfattelse jeg skal forsøge at klarlægge. Hvis Industrien ønskede at udnytte de andre Samfundslag, som man udnytter en Malkeko, vilde der være Boretigelse til at rette Angreb mod den, men det er absolut ikke Tilfældet. Der foreligger Beviser nok for, at Industrien ikke paa nogen mulig Maade ønsker det. Man kan skaffe Beviser for, at Industrien mange Gange ikke udnytter Beskyttelsen hverken med det halve eller med det hele Beløb. Et lille Bevis kan jeg give straks. Den nuværende Told paa Røgtobak er saaledes, at hvis man skulde udnytte den, vilde der ikke kunne sælges Tobakker her